

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Disputatæ Dicuntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

21 Vtrum accipiens doctrinam alicuius experimenti sub iuramento non
communicandi, teneatur seruare iuramentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

eadem fidei sacramenta, eadē auctoritas, & eadem professio. vñ dicit Apof. Diuifus est Christus: abfit.

AD PRIMVM ergo dicendum, q̄ uerba Matth. tripliciter exponuntur. Hilar. & Ambr. exponunt scđm sensum mysticum dicentes, Nolite portare aurum &c. i. nihil in spiritualibus ministeriis auo uendatis: non duas tunicas. i. non duplicem animā habeatis. Alii exponunt ad literam, & una expositio est Aug. qui dicit q̄ illa uerba non dicuntur p̄ modum p̄cepti, sed p̄ missionis, ita q̄ qui non seruat non peccat, & qui seruat melius facit, ut sit sensus. Nolite portare. i. quādo itis ad p̄dicandū, nolite solliciti esse de expensis, quia debentur uobis a populo. Dignus est. n. operarius &c. quasi diceret. Ideo permitto q̄ non portetis, quia digni estis accipere ab aliis, quibus p̄dicatis. Paulus hoc nō seruauit, & tamen contra regulam hanc non fecit, sed supererogauit. Alia expositio est aliorum sanctorum, qui dicunt quod hęc dicta sunt p̄ceptiue, sed hoc p̄ceptum datum est non ad sp̄ seruandum, sed ad primam promissionem: bis. n. eos misit. sante passionem Iudeis. Post resurrectionem Gentibus. In prima dixit eis. In uiam gentium ne abieritis, in secunda dixit. Docete oēs gentes. In prima mandauit q̄ p̄dicta seruaent, non autem in secunda. & rō huius est: quia in prima solum mittebantur ad Iudeos, apud quos consuetum erat, q̄ magistrorum ab eis sustentarentur, & ideo sine scandalo poterant accipere, & uti potestate sibi cōcessa: apud uero Gentiles non erat huiusmodi consuetudo, quia apud eos non erat huiusmodi p̄dicatores, & ideo fuisset eis scandalum, & uisum fuisset eis q̄ pro quāstū Apostoli p̄dicarent, & ideo Paulus hoc p̄ceptum non seruauit in Gētib. & iō Dominus in secūda missione dixit. Nūc qui habet sacculum tollat similiter & peram.

AD SECVDVM dicendum, quod Aug. respondet in epistola contra Donatistas, & habetur super illud Plal. 2. Quare fremuerunt gentes. Distinguit enim diuersa tempora ecclesie. Fuit. n. tempus qñ astitērunt reges aduersus Christum, & in illo tempore non solum non dabant fidelibus, sed & eos occidebant. Aliud uero tempus est nunc, quo reges intelligunt, & eruditi seruiunt Domino Iesu Christo in timore, &c. & ideo in isto tēpore reges sunt uasalli ecclesie, & ideo est alius status ecclesie nunc, & tunc, non tamen est alia ecclesia.

QVÆSTIO XIII.

DEINDE quæsitum est de uirtutibus.

¶ Primo, De quadam uirtute intellectuāli, scilicet, de ueritate.

¶ Secundo, de uirtutibus moralibus.

¶ De ueritate quæsitum sunt duo.

¶ Primo, De fortitudine ueritatis.

¶ Secundo, De cōfirmatione ueritatis, quæ est per iuramentum.

ARTICVLVS XX.

Utrum ueritas sit fortior inter uinum, & regem, & mulierem.

Art. specul. 1. p. 1. q. 109. de uc.

AD PRIMVM quæsitum est, utrū ueritas sit fortior inter uinum, regem, & mulierem. Et ut quod uinum, quia immutat maxime hominē. Itē q̄ rex, quia pellit hominem ad id qd̄ est difficillimum. Ad hoc qd̄ se exponat periculo mortis. Itē,

A quod mulier, quia dominatur etiam regibus.

CONTRA, Eldre. 3. Fortior est ueritas.

RESPON. Dicendum, q̄ hęc est quæstio proposita iuuenibus dissoluenda in Esdra. Sciendum ergo q̄ si consideremus ista quatuor s̄m se. i. uinum, regem, & mulierem, & ueritatem, non sunt comparabilia, quia non sunt unius generis, tamen si considerentur per comparisonem ad aliquem effectū, concurrunt in unum, & sic possunt comparari. Hic autem effectus, in quem cōueniunt & possunt, est immutatio cordis humani. Quod ergo inter ista magis immutet cor hominis, uidendum est.

Sciendum est ergo, q̄ immutatum hominis quoddam est corporale, & aliud est animale, & hoc est duplex, sensibile & intelligibile. Intelligibile est duplex. i. practicum & speculatiuū. Inter ea autē quæ pertinent ad immutata naturaliter s̄m dispositionem corporis, hēt excellentiam uinum, quod facit per temulentiam loqui. Inter ea quæ pertinent ad immutandum appetitum sensitiuum, excellentior est delectatio, & p̄cipue circa uenerea, & sic mulier est fortior. Item in practicis & in rebus humanis, quæ possunt hoc facere, maximam potestatem habet rex. In speculatiuis summum & potentissimum est ueritas: nūc autē uires corporales subiiciuntur uiribus animalibus, uires animales inelle ctualib. & intellectuāles p̄ctice speculatiuis. & iō simplr ueritas dignior est, & excellentior, & fortior.

ARTICVLVS XXI.

Utrum accipiens doctrinam alicuius experimenti sub iuramento non communicandi teneatur seruare iuramentum.

SECUNDO queritur, utrum accipiens doctrinā alicuius experimenti sub iuramento non communicandi, teneatur seruare iuramentum. & uideatur q̄ sic, quia sic obligatus non debet facere aliquid quod uergat in detrimentum illius qui dedit, uel qui docuit: hoc autem esset si aliis communicaret, ergo &c.

¶ 2. Præ. Communicare tale experimentum, non tenetur ex parte salutis aeternæ alicui. Cum ergo nō teneatur alteri communicare, non debet sic obligari communicare.

CONTRA. Non communicare salubre remedium, siue quodcumque bonum, est contra charitatem. ergo &c.

RESPON. Alter dicendum est hic simpliciter, & aliter in casu. Simpliciter loquendo non tenetur, sed male fecit iurando. Iuramentum. n. nō solum amittit vim qñ iuramentum est illicitum, sed et qñ iurando peiorat: quia iuramentum obligans debet habere iudicium, iustitiam, & ueritatem: sed & si iuro quandoq; aliquid quod licet mihi non facere, puta, non ire ad ecclesiam, non licet tamen iurare, quia licet sit mihi licitum pro aliquo tempore facere, uel dimittere huiusmodi bonum quod est ad ecclesiam ire, non tamen licet mihi iurum interponere, & alium obfirmare ad aliquod bonum non faciendum, q̄ hoc est facere cōtra Spiritū sanctum. & ideo iurum contra oēs id quod est hęc genere bonorū est illicitum, & non seruandum: tamē in casu seruare tenetur, puta, si ille, uel alius sufficiens medicus præsens esset, & paratus esset curare, & uti illo experimento in salutem corporalem aliorum.

Et sic patet solutio ad obiecta.

QVÆSTIO XV.

DEINDE quæsitum est de uirtutibus moralibus.

¶ Et primo, De uirtutibus secundum se.

¶ Secundo, Specialiter de quodam actu iustitiæ, scilicet de restitutione.

ARTI-